

Άνθρωπος που εξέπεμπε φως, σπουδαίος γιατρός κι ερευνητής, χαρισματικός δάσκαλος, εμπνευσμένος δήμαρχος, περήφανος γιαννιωτοεβραίος, στοχαστής... μέσα από αυτά τα λόγια, που αφιέρωσαν στον αείμνηστο Μωϋσή Ελισάφ όσοι τον γνώρισαν, σκιαγραφήθηκε η προσωπικότητα, το έργο και η προσφορά του, στην εκδήλωση που διοργάνωσε το ΚΙΣΕ στη μνήμη του.

Το πολιτικό μνημόσυνο του Μωϋσή Ελισάφ έγινε στις 13.3.2024, στην Παλαιά Βουλή, παρουσία της συζύγου του Κλεοπάτρας Χατζηγιάννη - Ελισάφ και της εκπροσώπου του Πρωθυπουργού και της Κυβέρνησης Υπουργού Εσωτερικών Νίκης Κεραμέως. Στην εκδήλωση παρέστησαν επίσης, ο Υπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης Δημήτρης Παπαστεργίου, οι εκπρόσωποι των Κομμάτων, της ΝΔ Αναστάσιος Χατζηβασιλείου, του ΣΥΡΙΖΑ Σωκράτης Φάμελλος, του ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΑΛ Ιωάννης Τσίμαρης, της Νέας Αριστεράς Μερόπη Τζούφη, της Πλεύσης Ελευθερίας Μάκης Μαυράκης, η αναπληρώτρια Περιφερειάρχης Ηπείρου Αγνή Νάκου, ο Πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Λάζαρος Κυρίζογλου, ο Δήμαρχος Ιωαννιτών Θωμάς Μπέγκας, ο τ. Δήμαρχος Ιωαννιτών Δημήτρης Παπαγεωργίου, η ειδική απεσταλμένη του ΥΠΕΞ για την καταπολέμηση του αντισημιτισμού Χρυσούλα Αλειφέρη, βουλευτές, καθηγητές, φίλοι, συγγενείς και συνεργάτες του αείμνηστου Μωϋσή Ελισάφ από τα Ιωάννινα, ο Πρόεδρος και το Προεδρείο του ΚΙΣΕ, ο Πρόεδρος του ΕΜΕ Μίκης Μοδιάνο, ο Πρόεδρος της Ι.Κ. Αθηνών Αλβέρτος Ταραμπουλούς και μέλη του Κ.Σ., ο Πρόεδρος Μάρκος Μπατίνος και μέλη του Δ.Σ. της Ι.Κ. Ιωαννίνων, ο Ραββίνος Αθηνών Γκαμπριέλ Νεγρίν, ο Ραββίνος Ισαάκ Μιζάν, πρόεδροι και εκπρόσωποι των Εβραϊκών Οργανώσεων και πλήθος κόσμου.

Ο **Γ.Γ. του ΚΙΣΕ Βίκτωρ Ελιέζερ**, ο οποίος επιμελήθηκε την όλη διοργάνωση και παρουσίασε την εκδήλωση, επέλεξε να προβάλλει τον άνθρωπο, τις αρχές και τις σκέψεις του μέσα από τα λόγια του ίδιου του Μωϋσή Ελισάφ, από συνέντευξη που του είχε παραχωρήσει όταν εξελέγη δήμαρχος. Διαρθρωμένη σε ξεχωριστές ενότητες -η κάθε μία εκ των οποίων ήταν αφιερωμένη σε καθένα από τα πεδία δραστηριοποίησης του Μ. Ελισάφ- η παρουσίαση εναλλασσόταν με χαρακτηριστικά βίντεο από τη ζωή του και από τις παρεμβάσεις των ομιλητών.

Την εκδήλωση χαιρέτισε ο **Πρόεδρος του ΚΙΣΕ Δαυίδ Σαλιτιέλ**, ο οποίος τόνισε το «δυσαναπλήρωτο κενό που άφησε ο Μωϋσής Ελισάφ στον Ελληνικό Εβραϊσμό, στην εβραϊκή κοινότητα Ιωαννίνων, το κενό στην επιστήμη, το κενό στα αγαπημένα του Γιάννενα και κυρίως το κενό που άφησε μέσα μας... στην ψυχή όλων μας που είχαμε την τύχη να πορευτούμε πλάι του». «Ο Μωϋσής ήταν φως και εξέπεμπε φως. Ίσως αυτό να ήταν το χαρακτηριστικό που τον έκανε μοναδικό δάσκαλο, βαθύ διανοητή, σπουδαίο γιατρό, ευαισθητοποιημένο πολίτη», ανέφερε ο Δ. Σαλιτιέλ επισημαίνοντας ότι «για το ΚΙΣΕ ο Μωϋσής Ελισάφ δεν ήταν απλά ο Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου. Ήταν ένας ΗΓΕΤΗΣ με όλη τη σημασία της λέξης».

Το **πρώτο βίντεο-αφιέρωμα** ήταν εστιασμένο στο βιογραφικό του Μ. Ελισάφ με φωτογραφικό υλικό από τη νεαρή ηλικία, τα φοιτητικά χρόνια και τα επιτεύγματά του μέχρι την εκλογή του ως δήμαρχος Ιωαννίνων.

Για τον γιατρό, τον επιστήμονα και τον καθηγητή Μωϋσή Ελισάφ μίλησε ο μαθητής του, **καθηγητής της Ιατρικής του ΕΚΠΑ Βαγγέλης Λυμπερόπουλος**, ο οποίος, αφού αναφέρθηκε στο πλούσιο ακαδημαϊκό έργο του Ελισάφ, μοιράστηκε προσωπικές αναμνήσεις από τον «δάσκαλο» -όπως η πανεπιστημιακή κοινότητα αποκαλεί τον Ελισάφ.

Στη δράση του ως γιατρού ήταν αφιερωμένο και το **δεύτερο βίντεο** που παρουσιάστηκε κατά την εκδήλωση.

Ακολούθησε η **ομιλία του Ραφαήλ Μωϋσή**, επιτίμου Προέδρου του Ι.Ο.Β.Ε. με καταγωγή από τα Ιωάννινα, ο οποίος μίλησε για τις επιτυχημένες προσπάθειες του Ελισάφ να προβάλλει τον ρωμανιώτικο εβραϊσμό διεθνώς και να στηρίξει την ολιγάριθμη Ισραηλιτική Κοινότητα της πόλης με τη μακραίωνη παράδοση. «Και του χρόνου στα Γιάννενα», είπε ο Ρ. Μωϋσής παραφράζοντας την εβραϊκή ρήση «Και του χρόνου στην Ιερουσαλήμ», και υπογραμμίζοντας ότι το σημαντικό ετήσιο διεθνές ραντεβού στα Γιάννενα για το Κιπούρ ήταν ιδέα και πρωτοβουλία του Μ. Ελισάφ.

Στην προσφορά του Μ. Ελισάφ στον Ελληνικό Εβραϊσμό ήταν αφιερωμένο και το **τρίτο βίντεο** που προβλήθηκε στο οποίο μίλησε ο τ. Πρόεδρος ΚΙΣΕ Βενιαμίν Αλμπάλας για τη συνεργασία και τη στενή τους σχέση.

Η **συγγραφέας και δημοσιογράφος της «Καθημερινής» Ξένια Κουναλάκη** μίλησε για τη γνωριμία της με τον Μ. Ελισάφ από το 2019, οπότε ήταν ομιλήτρια για την Ημέρα Μνήμης στα Γιάννενα και αναφέρθηκε στις συζητήσεις τους σε θέματα μνήμης, αντισημιτισμού και κοινωνικών αναλύσεων, τονίζοντας πόσο εκτίμησε και πόσο λείπει σήμερα η βαθιά σκέψη του.

Στο θέμα του αντισημιτισμού ήταν και το **τέταρτο βίντεο** που προβλήθηκε με αποσπάσματα από συνεντεύξεις του Ελισάφ. Σε αυτό το βίντεο περιλαμβάνεται και **δήλωση του επιτίμου Προέδρου του ΕΜΕ Μάκη Μάτσα**.

Μιλώντας για τη Δημαρχία του Μ. Ελισάφ, σε συνδυασμό με την εβραϊκή του ταυτότητα, ο συντονιστής της εκδήλωσης Β. Ελιέζερ είπε χαρακτηριστικά προλογίζοντας το σχετικό βίντεο.

«Στην πόλη που κατά τη διάρκεια του Ολοκαυτώματος εξοντώθηκε σχεδόν ολοκληρωτικά η Ισραηλιτική Κοινότητα, εκεί που σχεδόν 2.000 ομόθρησκοί μας βρήκαν φρικτό θάνατο στα ναζιστικά στρατόπεδα συγκέντρωσης, 75 χρόνια μετά, στην ίδια πόλη εκλέγεται Δήμαρχος ένας απόγονος διασωθέντων του Ολοκαυτώματος. Ο Μωυσής Ελισάφ! Οι πολίτες των Ιωαννίνων, επέλεξαν έναν άξιο άνθρωπο για να οδηγήσει την πόλη στο δρόμο της ανάπτυξης και της προόδου. Έστειλαν όμως ταυτόχρονα ένα ηχηρό μήνυμα ενάντια στον φανατισμό, στη μισαλλοδοξία και τον αντισημιτισμό».

Στο **βίντεο για την περίοδο της Δημαρχίας Ελισάφ**, εκτός από αναφορά στις καινοτομίες και πρωτοβουλίες του, ο **τέως Δήμαρχος Δημήτρης Παπαγεωργίου**, και διάδοχός του Ελισάφ στην δημοτική παράταξη, μιλά με συγκινητικά λόγια για το έργο και το ήθος του Μ. Ελισάφ.

Ακολούθησε η ομιλία του **Σταύρου Ζουμπουλάκη, Προέδρου του Εφορευτικού Συμβουλίου της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος**, ο οποίος αναφέρθηκε στη διάδραση των πλευρών του πολυσχιδούς Μ. Ελισάφ, τονίζοντας ότι από την πρωταρχική ιδιότητα του γιατρού απορρέουν, σε λογική συνέχεια και παραγωγική ώσμωση, ο ενεργός πολίτης, ο καθηγητής, ο Εβραίος, ο πολιτικός.

Ο Σ. Ζουμπουλάκης στάθηκε ιδιαίτερα στον πνευματικό άνθρωπο, διαβάζοντας αποσπάσματα από κείμενα του Ελισάφ, και αποκαλύπτοντας ότι οι εκδόσεις Πόλις προγραμματίζουν την έκδοση τόμου με χαρακτηριστικά δοκίμια του Μ. Ελισάφ. «Η κυκλοφορία του βιβλίου αυτού θα μας αποκαλύψει τον Μ. Ελισάφ και ως στοχαστή», είπε ο Στ. Ζουμπουλάκης.

Πέρα από τις δημόσιες δράσεις του Ελισάφ, οι ομιλητές με τις παρεμβάσεις τους ανέδειξαν και άγνωστες πλευρές από τον άνθρωπο Μωϋσή, όπως την αγάπη του για τη μουσική και το τραγούδι, για το θέατρο, για το ποδόσφαιρο, για τη λογοτεχνία.

Το **έκτο** και **έβδομο** βίντεο μετέφεραν τους θεατές στο βαρύ κλίμα της κηδείας του Μ. Ελισάφ, όπου η πόλη των Ιωαννίνων και όλη η Ελλάδα θρήνησαν την απώλειά του.

Η σειρά των βίντεο έκλεισε με τα δικά του λόγια από την τελετή ανάληψης των καθηκόντων του στη Δημαρχία, όπου ο Ελισάφ ανέφερε τον Γκάντι «Αν θέλεις την αλλαγή - Γίνε η αλλαγή!»

Τα βίντεο επιμελήθηκε ο σκηνοθέτης Αρης Εμμανουήλ, με την τεχνική υποστήριξη της εταιρείας MODIANO TV & Film Production -προσφορά του Μίκη Μοδιάνο. Το οπτικοακουστικό υλικό παραχωρήθηκε από το ΚΙΣΕ, την Ι.Κ. Ιωαννίνων, και την Κλεοπάτρα Χατζηγιάννη - Ελισάφ.

- [Το TWEET της Υπουργού Εσωτερικών Νίκης Κεραμέως.](#)
- [Ηπειρωτικός Αγών, 14.3.2024, του Αποστόλη Τζελέα. "Στη μνήμη ενός σπουδαίου ανθρώπου"](#)